

Нелінійні методи нарахування амортизації необоротних активів включають: суми одиниць продукції, годин роботи, переоцінки (revaluation depreciation method) [13], на основі доходу (revenue-based amortisation method), норми амортизації (або нормативної амортизації), метод амортизації малоцінних необоротних матеріальних активів у розмірі 50 % вартості об'єктів при видачі їх в експлуатацію, і решту 50 % вартості – при списанні об'єктів [1].

Отже, існують рівномірні і нерівномірні види амортизації. Рівномірна амортизація включає пряmolінійний метод нарахування амортизації необоротних активів. До нерівномірної амортизації відноситься нелінійна, дигресивна (прискорена) і прогресивна (сповільнююча). За цими видами амортизації різна частина вартості необоротних активів переноситься у витрати протягом періоду їх використання.

Список використаних джерел: 1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”, затверджено наказом Міністерства фінансів України 27 квітня 2000 р. № 92 : зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 травня 2000 р. за № 288/4509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>. 2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 “Основні засоби”. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014. 3. Dictionary. Declining-balance method of depreciation definition. URL: <https://www.accountingcoach.com/terms/D/declining-balance-method-of-depreciation>. 4. GAAP Declining Balance Method/ URL: <https://smallbusiness.chron.com/gaap-declining-balance-method-55759.html>. 5. Microsoft. URL: <https://docs.microsoft.com/en-us/dynamics365/finance/fixed-assets/175-percent-reducing-balance-depreciation>. 6. Положення з бухгалтерського обліку 6/01 “Облік основних засобів”, затверджено наказом Міністерства фінансів Російської Федерації 30 березня 2001 р. № 26н, зареєстровано в Міністерстві юстиції Російської Федерації 28 квітня 2001 р. № 2689. URL: <http://www.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi?req=doc&base=LAW&n=199487&fld=134&dst=100011,0&rnd=0.7550347104001115#04149534261205524>. 7. Способ уменьшаемого остатка. URL: <https://obd2bluetooth.ru/sposob-umenshaemogo-ostatka/>. 8. Метод уменьшаемого остатка начисления амортизации: формула. URL: <https://spmag.ru/articles/metod-umenshaemogo-ostatka-nachisleniya-amortizacii-formula>. 9. Про внесення змін до положення з бухгалтерського обліку “Облік основних засобів” 6/01, затверджено наказом Міністерства фінансів Російської Федерації 12 грудня 2005 р. № 147н, зареєстровано в Міністерстві юстиції Російської Федерації 16 січня 2006 р. № 7361. URL: <https://normativ.kontur.ru/document?moduleId=1&documentId=88406>. 10. Інструкція про порядок нарахування амортизації основних засобів і нематеріальних активів : затверджена Постановою Міністерства економіки Республіки Білорусь, Міністерства фінансів Республіки Білорусь та Міністерства архітектури і будівництва Республіки Білорусь від 27 лютого 2009 р. № 37/18/6. URL: <https://studopedia.info/5-62682.html>. 11. Special Depreciation Methods. URL: <https://www.wiley.com/college/kieso/0471363049/dt/studenttool/expanded/appendix11.htm>. 12. Метод дигрессивной нормы амортизации. URL: https://vuzlit.ru/2041125/metod_digrivivnoy_normy_amortizatsii. 13. Вуд Ф. Бухгалтерский учёт для предпринимателей. 5-е издание. Москва : Аскери Информайшн Лтд., 1993. Ч. 3. 341 с.

УДК 657

Т. А. Гоголь, д-р екон. наук, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Ю. К. Личкун, здобувач вищої освіти

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В НІМЕЧЧИНІ

Ключові слова: бухгалтерський облік, облік у Німеччині, фінансова звітність.

У наш час дуже важливо правильно скласти фінансову звітність, оскільки вона може бути використана як показник корпоративного успіху. Велика кількість компаній приймають інформаційні рішення та формують напрями подальшої співпраці на результатах фінансової звітності. А також фінансова звітність дає можливість привабити потенційних інвесторів, які після перегляду звітності мають уявлення про розвиток компанії.

Особливості складання фінансової звітності в зарубіжних країнах, а також за міжнародними стандартами фінансової звітності досліджували багато науковців, зокрема такі як: С. Голов [1], Н. Малюга [2], В. Пархоменко [3] та інші.

Основною метою статті є дослідження особливостей бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Німеччині.

Основний закон, який регулює ведення обліку та складання фінансової звітності в Німеччині, – Торговий кодекс (Handelsgesetzbuch), в якому прописані мінімальні вимоги до ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності [4]. Хоч держава не втручається у справи підприємства, але згідно з торговим і податковим законодавством створені обов'язкові вимоги до обліку [5]. Річна фінансова звітність складається з балансу, звіту про прибутки і збитки, пояснювальної записки і звіту керівництва щодо стану компанії та перспективи її розвитку.

Інформацію про фінансовий стан підприємства надає баланс, який показує у грошовому вираженні його господарські операції та джерела їх утворення й містить обов'язкові статті нематеріальні активи, оборотні активи, власний капітал, зобов'язання [6]. Метою підготовки балансу є збалансованість сум з обох сторін, сторона пасивів показує, звідки беруться фінансові ресурси, а сторона активів показує, для чого вони були використані. Структура і форма балансу для німецьких компаній є різними, малі підприємства можуть складати бухгалтерський баланс у скороченій формі, тобто мають менше статей балансу, всі інші компанії складають баланс з урахуванням усіх статей.

Усі компанії, які зобов'язані вести бухгалтерський облік, повинні оприлюднювати свій баланс з річною фінансовою звітністю. В електронному Федеральному віснику або електронному реєстрі компаній можна переглянути річну фінансову звітність різних компаній. Це дає можливість широкому колу користувачів порівняти діяльність компаній на основі їхнього фінансового стану [7].

Інформація про доходи та витрати відображається у звіті про прибутки та збитки, на основі якого визначається успіх та прибутковість компанії. Формується звіт на базі методу загальних витрат (Gesamtkostenverfahren) або методу витрат на продаж (Umsatzkostenverfahren) [8]. В основі побудови звіту за першим методом витрати відображаються за видами витрат (наприклад, матеріальні витрати, адміністративні витрати та інші), які порівнюються з відповідними доходами. До другого методу включаються лише ті витрати, які понесені за фактично продані товари або послуги та групуються за місцями їх виникнення (наприклад, продаж, виробництво, управління та інші). Звіт про прибутки та збитки може мати різну структуру і форму: форму рахунку або градуйовану форму. Форма рахунку (ліва сторона звіту – витрати, права сторона звіту – доходи) відображає фінансовий результат як залишок на відповідній стороні рахунку: на дебетовій стороні у разі отримання прибутку, на кредитній стороні у разі збитків. Градуйована форма (послідовне визначення фінансового результату) впорядковує окремі елементи один під одним і отримує результат періоду за допомогою оновлення або екстраполяції в кілька проміжних етапів. Після того як форма була обрана, її, зазвичай, потрібно зберегти; будь-які відхилення повинні бути обгрунтовані в додатку.

Важливим документом для прийняття управлінських дій, а також процесів прийняття рішень є звіт про керівництво, в якому відображається фінансова і нефінансова інформація, а також напрями покращення діяльності підприємства за рахунок наведених перспектив розвитку. Складання звіту про керівництво передбачено вимогами Господарського кодексу і є обов'язковим для середніх та великих підприємств.

Важливим і необхідним фінансовим звітом є примітки. Примітки до річної фінансової звітності містять додаткову інформацію про баланс і звіт про прибутки та збитки, а також відповідні розрахунки. Примітки доповнюють якісну та кількісну інформацію, яка не була відображена в річній фінансовій звітності. Значна увага у примітках приділяється розкриттю інформації про формування прибутку, активів та фінансовий стан компанії. Інвестори можуть використовувати примітки для кращого розуміння показників з балансу або звіту про прибутки та збитки. В Торговому кодексі Німеччини міститься інформація про подання приміток для кожної категорії підприємств. Залежно від розміру підприємства можуть подавати меншу кількість приміток, або навпаки – більшу.

Важливим фактором розкриття фінансової інформації компаніями є її періодичність. Законодавчо визначені норми подання проміжної звітності з'явились у Німеччині не так давно, подання проміжної звітності не було обов'язковим, але вимоги бірж, акціонерів, банків змушували подавати проміжну звітність і строки подання були мінімальними.

Строки подання річної фінансової звітності відрізняються від існуючих в інших країнах. Так, наприклад, річна фінансова звітність повинна складатися до кінця 5-го місяця року, наступного за звітним, і публікуватися до кінця 12-го місяця. Крім того, річна звітність усіх компаній, за винятком малих, підлягає аудиту незалежними аудиторами [9].

У Німеччині існує жорсткий контроль за дотриманням строків подання звітності та фальсифікації фінансової інформації. Штрафні санкції за порушення, пов'язані зі складанням і поданням фінансової звітності є різними – починаючи від адміністративних штрафів за неопублікування або запізнення з публікацією звітності до 5 тис. євро аж до позбавлення волі строком до трьох років та великих грошових штрафів у разі спотворення звітності посадовими особами компанії або її аудитором [10].

Отже, основними особливостями складання фінансової звітності Німеччини є: можливість вибору форми складання балансу (спрощена та повна); методу відображення витрат у звіті про прибутки та збитки (загальних витрат і витрат на продаж); методу складання звіту про прибутки та збитки (форма рахунку або градуйована форма); складу (паketу) приміток залежно від розміру підприємства; формування проміжної фінансової звітності; строки подання та опублікування фінансової звітності та контроль за дотриманням вимог до складання і подання пакету фінансової звітності.

Список використаних джерел: 1. Голов С. Міжнародні стандарти фінансової звітності: Зміни та поширення. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2009. № 8–9. С. 43–52. 2. Малюга Н. М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в Україні: теоретико-методологічні основи : автореф. дис. ... д-р екон. наук : спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / Житомирський держ. технологічний ун-т. Київ, 2006. 36 с. 3. Пархоменко В. Финансовая отчетность по международным стандартам. *Вестник налоговой службы Украины*. 2012. № 11. С. 44. 4. Торговий кодекс (Handelsgesetzbuch). URL: <https://www.gesetze-im-internet.de>. 5. Річна фінансова звітність. *Jahresabschluss*. URL: <https://www.steuerschroeder.de>. 6. Розкриття інформації про статті балансу. *Rechnungswesen – verstehen.de*. URL: <https://www.rechnungswesen-verstehen.de>. 7. Бухгалтерський баланс. *MICROTECH*. URL: <https://www.microtech.de>. 8. Звіт про прибутки та збитки. *Debitoor*. URL: <https://debitoor.de/>. 9. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Облік у зарубіжних країнах : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 370 с. 10. Бухгалтерський облік в Німеччині. *Lexware*. URL: <https://www.buchhaltung-einfach-sicher.de>.

УДК 657

Н. В. Бондарчук, д-р наук з держ. упр., професор кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою
Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

ВІДМІННОСТІ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ П(С)БО ТА МСБО

Ключові слова: облік, дебітори, дебіторська заборгованість, резерв сумнівних боргів.

У процесі фінансово-господарської діяльності підприємства здійснює розрахунки з контрагентами. Результатом такої взаємодії та проведення розрахунків є поява дебіторської заборгованості. Дебіторська заборгованість є важливою складовою в діяльності будь-якого підприємства. Отже, управління дебіторською заборгованістю є важливою частиною загальної системи управління оборотними активами підприємства. Ефективність управління дебіторською заборгованістю залежить від якісної та своєчасної інформації про такі розрахунки, яку надає саме бухгалтерський облік.

В Україні запроваджено в дію П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», який визначає методологічні аспекти ведення обліку дебіторської заборгованості. Так, згідно з П(С)БО 10 під дебіторською заборгованістю слід розуміти суму заборгованості дебіторів на певну дату. Відповідно для цілей обліку за терміном погашення розрізняють поточну й довгострокову дебіторську заборгованість [3].

На відміну від національних стандартів обліку єдиного міжнародного стандарту, який регулює питання ведення обліку дебіторської заборгованості не існує. Принципи обліку даного об'єкта можна знайти в таких стандартах (табл.).